

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **M. K.**, bývajúca v M., zastúpená JUDr. D. M., advokátom v S., proti žalovanému : **J. Ď.**, bývajúcí v C., zastúpený JUDr. J. Š., advokátom vo S., za účasti vedľajšieho účastníka, **A. , a.s.**, B., **o náhradu škody z dopravnej nehody**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 3 C 54/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 6. októbra 2008 sp.zn. 1 Co 70/2007

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 6. októbra 2008 sp.zn. 1 Co 70/2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Svidník rozsudkom zo 14. februára 2007 č.k. 3 C 54/2003-85 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni na bolestnom 287 400,-- Sk, na sťažení spoločenského uplatnenia 303 750,-- Sk a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Zaviazal taktiež žalovaného zaplatiť žalobkyni trovy konania v sume 89 645,50 Sk na účet právneho zástupcu, do pokladne okresného súdu trovy štátu v sume 600,-- Sk a na súdnom poplatku sumu 29 555,-- Sk.

Na odvolanie vedľajšieho účastníka Krajský súd v Prešove rozsudkom z 6. októbra 2008 č.k. 1 Co 70/2007-133 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o bolestnom do sumy 53 400,-- Sk a v prevyšujúcej časti nad uvedenú sumu žalobu zamietol. Taktiež potvrdil rozsudok vo výroku o sťažení spoločenského uplatnenia do sumy 101 250,-- Sk a v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol. Zmenil rozsudok vo výroku o súdnom poplatku s tým, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 7 730,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni prisúdil náhradu trov konania vo výške 60 687,-- Sk. Potvrdil rozsudok vo výroku o trovách konania štátu.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním. Prípustnosť dovolania odvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a to proti druhej, štvrtej, piatej a šiestej časti jeho výroku, ktorými bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov spočívajúcich na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad

nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Žalobkyňou v dovolaní nebola namietaná existencia niektorej z vád uvedených v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Dovolací súd však zistil vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., na základe ktorej odvolací súd odňal žalovanému možnosť konať pred súdom.

Postupom súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým účastníkovi nebolo umožnené buď zúčastniť sa konania alebo realizovať ďalšie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. V zmysle uvedeného za postup súdu vedúci k odňatiu možnosti konať pred súdom treba považovať aj postup súdu, ktorý sa prieči § 29 ods. 2 O.s.p. Ak súd v rozpore s týmto ustanovením a bez splnenia zákonných podmienok z neho vyplývajúcich ustanoví účastníkovi opatrovníka a v ďalšom priebehu konania už nekoná s účastníkom, ale len s jeho opatrovníkom, odníma tým tomuto účastníkovi možnosť pred súdom konať, lebo mu znemožňuje realizáciu jeho viacerých procesných práv, predovšetkým práva, aby jeho vec bola prerokovaná na súde v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (viď aj čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd).

V danej veci krajský súd po predchádzajúcom šetrení (ktoré dovolací súd nespochybňuje) vydal uznesenie (ktoré nie je datované – zrejme bolo vydané 14. júla 2008), ktorým ustanovil žalovanému za opatrovníka M. B., tajomníčku senátu Krajského súdu v Prešove z dôvodu, že žalovaný sa nachádza na neznámom mieste.

Uvedený procesný postup krajského súdu nebol správny v tom, že Občiansky súdny poriadok v § 29 ods. 2 O.s.p. platný v čase vydania predmetného uznesenia určenie zamestnanca súdu za opatrovníka účastníka konania síce výslovne nevylučuje, napriek tomu sa tento procesný postup prieči účelu, ktorý je sledovaný uvedeným zákonným ustanovením. Opatrovník je osoba, ktorá má v konaní hájiť práva a oprávnené záujmy účastníka, ktorého zastupuje. Pokiaľ má za účastníka konania konať zamestnanec súdu, ktorý vec prejednáva a rozhoduje (v danom prípade aj tajomníčka senátu 1 C, ako je zrejme z čl. 96 predmetného spisu) nemožno objektívne očakávať, že bude dostatočne razantne (proti súdu a jeho

rozhodnutiu) hájiť práva zastúpeného tak, ako sa od opatrovníka požaduje. Túto skutočnosť potvrdzuje aj zákonodarca, ktorý v ustanovení § 29 ods. 6 tretia veta O.s.p. účinnom od 15. októbra 2008 výslovne uvádza, že súd nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 500,-- € (ďalej len „drobné spory“).

Ustanovenie zamestnanca súdu za opatrovníka žalovanému viedlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a realizovať jemu patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Z dôvodu, že konanie bolo v danej veci postihnuté procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p., zrušil dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.), pričom sa však – vzhľadom na dôvod jeho zrušenia – nezaoberal ďalšími dôvodmi, z ktorých žalobkyňa vyvodzovala opodstatnenosť jej opravného prostriedku. Neriešil preto ani otázku opodstatnenosti dovolacej námietky, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladík, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

